

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4917/23
11.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ирене Вуковић, председника већа, Станиславе Митровић и Татјане Лемајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Зоран Јосифовић, адвокат из Београда, Омладинских бригада бр. 91/21, против тужених ББ из ..., непознатог пребивалишта и боравишта и ВВ из ..., непознатог пребивалишта и боравишта, које заступа привремени заступник Горан Ђурковић, адвокат из Београда, Момчила Радивојевића бр. 23 и Града Београда, кога заступа Градско јавно правобранилаштво, Београд, Тиршова бр. 3, ради утврђења, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П 7363/12 од 29.6.2022. године, у седници већа одржаној дана 11.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца, па се **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П 7363/12 од 29.6.2022. године у ставовима другом и четвртом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима привременог заступника садржано у ставу трећем изреке пресуде Трећег основног суда у Београду П 7363/12 од 29.6.2022. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац да привременом заступнику тужених адвокату Горану Ђурковићу накнади трошкове у износу од 49.500,00 динара, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као **НЕОСНОВАН**.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе из поднеска тужиоца од 28.11.2013. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд утврди да је тужилац једини власник породичне стамбене зграде површине заузећа земљишта 88м², помоћне зграде

површине заузећа земљишта 31м² и помоћне зграде површине заузећа земљишта 29м², а све на кат.парцели бр. ... КО ..., у Улици ..., са правом власништва на земљишту те парцеле укупне површине 10,73 ари, а да су тужени дужни да признају, трпе и сnose правне последице укњижбе права својине тужиоца 1/1 на овим непокретностима у лист непокретности број ... код РГЗ СКН КО ..., као и земљишта кат.парцеле бр. ... КО ..., воћњак 3.класе, површине 12,34 ари, а да су тужени дужни да признају, трпе и сnose правне последице укњижбе права својине тужиоца 1/1 на овој непокретности у лист непокретности број ... код РГЗ СКН КО ... Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да адвокату Горану Ђурковићу на име трошкова привременог заступника исплати износ од 77.250,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом Граду Београду на име трошкова парничног поступка исплати износ од 60.000,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац, побијајући је у ставовима другом, трећем и четвртм изреке, из свих законских разлога.

Испитујући првостепену пресуду у границама прописаним чланом 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца делимично основана.

У спроведеном поступку првостепени суд није учинио ниједну битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности. Пресуда нема недостатке због којих се не може испитати, те је неоснован жалбени навод тужиоца да је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац се, са родитељима ... и ..., у децембру 1981. године, посредством Месне заједнице и Центра за социјални рад Земун, уселио у кућу у ..., у Улици ..., чији је сувласник био ББ, рођен ... године, који је у то време на основу решења од 22.2.1979. године био смештен у Дом за старе и пензионере у Панчеву. Тужичеви родитељи су на име коришћења куће Центру за социјални рад плаћали накнаду за смештај. ББ је решењем Четвртог општинског суда од 30.1.1986. године у потпуности лишен пословне способности и решењем Центра за социјални рад Земун од 15.6.1987. године стављен под непосредно старатељство Центра за социјални рад Земун. Центар за социјални рад Земун је дана 26.6.1992. године са родитељима тужиоца, као корисницима, у име штићеника ББ, закључио уговор о коришћењу куће штићеника на основу ког уговора је Центар корисницима дао на коришћење кућу у ..., у Улици ..., на одређено време, до повратка власника из Дома, и то две стамбене просторије -собу и кухињу, а за узврат су се корисници куће обавезали да на име закупнине Градском Центру за социјални рад Земун плаћају износ од 5.000,00 динара сваког 1.-10, почев од 1.5.1992. године. Истим уговором корисници куће су се обавезали да при коришћењу стамбених просторија поступају брижљиво и исте чувају од квара и оштећења, да ће сносити трошкове поправки које проузрокују својом кривицом, те да овај уговор престаје на основу отказа даном повратка ББ из Дома, у року од 7 дана од дана сазнања за повратак именованог. ББ је преминуо дана 07.9.1993. године у Дому за смештај старих лица Димитровград (где је премештен дана 24.12.1985. године из Дома за смештај старих лица Панчево). Тужилац је са породицом децембра месеца 1981. године ступио у посед свих непокретности на које се односи тужбени захтев,

породичне стамбене зграде (површина земљишта под зградом 88м²), помоћне зграде (површина земљишта под зградом 31м²) и друге помоћне зграде (површина земљишта под зградом 29м²), које се налазе на кат.парцели бр. ... КО ..., те парцеле бр... укупне површине 10,73 ари у Улици ... уписане у лист непокретности број ... код РГЗ СКН Сурчин КО ..., као и кат.парцеле бр. ... КО ..., воћњак 3.класе, површине 12,34 ари, уписане у лист непокретности број ...РГЗ СКН Сурчин КО ... Након смрти родитеља, (по изјави тужиоца отац му је преминуо 2008. године) тужилац је наставио да користи спорне непокретности.

Правноснажним решењем Четвртог општинског суда у Београду О 731/09 од 1.4.2009. године, заоставштина иза пок. ..., бив. Из ..., коју између осталог чине и спорне непокретности, предата је Општини Сурчин, на управљање, те је на основу наведеног решења и решења РГЗ СКН Сурчин од 8.3.2012. године, у катастру непокретности извршен упис права коришћења на 1/3 идеалних делова на наведеним непокретностима, досадашњег власника ..., у корист градске општине Сурчин, са обликом својине -државна својина Републике Србије. Након ступања на снагу Закона о планирању и изградњи (Сл. гласник РС бр.72/09..... 145/14) у катастру непокретности су као власници на кат.парцели ... и објектима на њој уписани ББ и ВВ са обликом својине приватна својина и обимом удела са по 1/3 и Град Београд са обликом својине јавна својина и уделом 1/3, док су на кат.парцели бр... уписани ББ и ВВ са обликом својине приватна својина и обимом удела са по 1/3 и Република Србија, облик својине државна са правом коришћења ГО Сурчин, обим удела 1/3. Решењем РГЗ СКН Сурчин од 26.7.2021.године дозвољено је провођење промене у бази података катастра непокретности, лист непокретности бр. ... КО ... и то упис јавне својине у корист града Београда са делом поседа од 1/3 на непокретности означеној у А листу непокретности кат парцела бр. ... воћњак 3. класе, површине 1234 м² из листа непокретности бр. ... досадашњег власника Републике Србије, државна својина а делом поседа 1/3, корисника ГО Сурчин са делом поседа 1/3, с тим да наведена промена није спроведена у катастру непокретности.

Према ставу првостепеног суда, тужилац својину на парцелама 575 и 576 и објектима на парцели ... КО ... не може стећи одржајем, јер коришћење непокретности (па и у непрекидном трајању дужем од 20 година) на основу уговора о коришћењу непокретности не може бити основ за стицање права својине одржајем у смислу одредбе члана 28 ЗОСПО, с обзиром да несавесна државина не може водити стицању својине и поред тога што је била несметана, као ни сам протек времена. Државина тужиоца није законита јер се не заснива на основу који би водио стицању својине на предметним непокретностима с обзиром да су правни претходници тужиоца ступили у посед предметних непокретности тако што им је од стране Центра за социјални рад додељена на коришћење кућа, о чему је накнадно 1992.године закључен и уговор на одређено време, до повратка власника, са обавезом плаћања закупнине, што указује да наведени уговор има карактер уговора о закупу који не води стицању својине. Будући да је тужилац имао сазнања да су његови родитељи добили на коришћење кућу на којој је сувојину имао штићеник Центра за социјални рад и да су плаћали накнаду за становање, знао је и могао је знати да његови родитељи нису власници спорних непокретности, због чега његова државина није савесна. Првостепени суд је оценио као неосноване наводе тужиоца да је државину на предметним непокретностима стекао

на основу сагласности тужених с обзиром да је у свом исказу навео да тужене не познаје и да их никада није видео, иако ни на основу сагласности тужених тужилац не би стекао државину подобну за стицање својине. Оцењено је и да тужилац не може основано да се позива на стицање права својина на основу градње будући да су његов правни претходници и он знали да непокретност коју адаптирају није њихова, због чега као несавесни градитељ доградњом није могао стећи право својине у смислу одредбе члана 24 став 1 ЗОСПО, при чему нема доказа ни да је изграђена посебна грађевинска целина.

Првостепени суд правилно на утврђено чињенично стање примењује одредбу члана 28 Закона о основама својинскоправних односа када закључује да је тужбени захтев тужиоца неоснован, с обзиром да решење о додели на коришћење две просторије породичне стамбене зграде, на одређено време, уз плаћање накнаде за коришћење, не представља пуноважан основ подобан за стицање својине на тој згради, док тужилац и његови правни претходници нису имали основ за коришћење дела парцеле ... КО ...на којем се не налази зграда, помоћних објеката на тој парцели и парцеле ... КО ... Супротно жалбеним наводима, првостепени суд правилно закључује да државина тужиоца и његових правних претходника није савесна, а ни законита јер се не заснива на пуноважном правном основу који је подобан за стицање права својине, што ни тужиоцу нити његовим правним претходницима није могло остати непознато.

За стицање права својине одржајем нужно је да буду испуњени услови предвиђени одредбом члана 28 ЗОСПО. Према одредби става 2 наведеног члана за редован одржај потребно је да држалац има закониту и савесну државину у периоду од 10 година, док је према одредби става 4 истог члана за ванредан одржај довољна савесна државина у периоду од 20 година. Одредбом члана 72 став 1 ЗОСПО прописано је да је државина законита ако се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења. Ставом 2 истог члана, савесност државине дефинисана је као незнање држаоца или немогућност да зна да ствар коју држи није његова.

Према одредби члана 28 став 5 Закона о основама својинскоправних односа наследник постаје савестан држалац од тренутка отварања наслеђа и у случају када је оставилац био несавестан држалац, а наследник то није знао нити је могао знати, а време за одржај почиње тећи од тренутка отварања наслеђа. Ако је оставиочева државина била незаконита, незаконита је и државина наследника. Ако је оставилац био незаконит држалац, а наследник савестан држалац, тада може доћи до стицања права својине ванредним одржајем, где се тражи само савесност државине, па је зато и рок за ову врсту одржаја дужи. Савесност наследника се цени одвојено од оставиочева савесности. Наследник постаје савестан држалац од тренутка отварања наслеђа, и у случају када је оставилац био несавестан држалац, а наследник то није знао нити је могао знати. Савестан је онај држалац непокретности који оправдано верује да је њен власник, јер сматра да постоји законити основ за стицање својине на непокретности, односно онај држалац који није знао нити је према околностима случаја могао знати да непокретност коју држи није његова. Савесност државине се претпоставља, али само када у конкретном случају не постоје докази који јасно компромитују овај квалитет државине, како је правилно оценио првостепени суд.

Како су тужилац и његови правни претходници били свесни да поседују само решење о додели породичне куће на привремено коришћење које не представља пуноважан основ за стицање својине на породичној стамбеној згради, као и да нису имали правни основ за коришћење осталих објеката на парцели ... КО ..., дела те парцеле на којем се није налазила породична стамбена зграда (с обзиром да се парцела ... састоји од земљишта под објетима површина од 148м², земљишта уз зграду-објекат површине 500м² и њиве 3. класе површине 425м²), као ни парцеле ... КО ...-воћњак 3. класе, то њихова државина нема својство својинске државине, нити је државина могла бити савесна јер су морали знати да непокретности који држе на основу решења о коришћењу уз накнаду породичне куће не могу сматрати својим.

Због свега наведеног, нису од утицаја жалбени наводи да је државина тужиоца и његових правних претходника била савесна с обзиром да је тужилац и његови правни претходници нису узнемиравани у државини, као и наводи да уговор из 1992.године нема карактер уговора о закупу, да Центар за социјални рад није располагао предметним непокретностима и да се ради о непостојећем уговору, који је свакако престао да важи даном смрти ... 7.9.1993.године, јер и у ситуацији да су правни претходници тужиоца ступили у посед породичне куће и осталих предметних непокретности без икаквог правног основа, ни они ни тужилац не би стекли право својине одржајем јер осим изостанка испуњености услова законитости државине (која подразумева постојање правног основа подобног за стицање својине) не би био испуњен ни услов савесности јер би и у том случају тужилац и његови правни претходници знали да држе непокретности без правног основа, односно не би могли основано сматрати да непокретности држе као власници.

Нема значаја ни чињеница у ком периоду је тужилац користио непокретности, односно његови родитељи, јер својину не може стећи с обзиром да се њихова државина не може сматрати законитом нити савесном.

Неосновано се жалбом указује да је тужилац био малолетан и да није могао схватити значај непостојећег уговора с обзиром да је у време закључења уговора о коришћењу куће са Центром за социјални рад, 26.6.1992.године био пунолетан (напунио је 20 година с обзиром да је рођен ...године).

Такође, доградњом, надзиђивањем или адаптацијом туђег или сувласничког грађевинског објекта не стиче се право својине, ако законом или уговором није другачије одређено, односно, изузетно и сходно члану 24 став 1 Закона о основама својинскоправних односа савестан градитељ, доградњом или надзиђивањем посебног дела зграде, стиче право својине на посебном делу зграде само ако је њен власник знао за градњу и није се томе противио.

Правилно је првостепени суд оценио да тужилац право својине није стекао ни доградњом или адаптацијом туђег објекта на основу закона, нити на основу уговора. Тужилац није ни савесни градитељ јер је знао да врши доградњу и адаптацију туђег објекта, па је ирелевантно да ли су се власници противили доградњи, при чему није доградио посебну грађевинску целину (с обзиром да о томе није пружио доказе), како

је правилно закључио првостепни суд.

Цењени су и сви други наводи жалбе али како нису од значаја јер не могу довести до другачије одлуке, другостепени суд их на основу одредби члана 386 став 1 и 2 ЗПП није посебно образлагао.

Имајући у виду исход спора, правилна је и одлука о трошковима парничног поступка из става четвртог изреке побијане пресуде заснована на правилној примени одредби чланова 150, 157, 162 и 163 ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 390 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, тужилац основано у жалби побија правилност и законитост решења о трошковима привременог заступника којим је тужилац применом одредби чланова 150, 157 и 163 у вези члана 167 ЗПП и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката обавезан да привременом заступнику тужених адвокату Горану Ђурковићу накнади трошкове у износу од 77.250,00 динара, садржаног у ставу трећем изреке побијане пресуде, с обзиром на то да је донето погрешном применом материјалног права.

Према одредби члана 23 Закона о адвокатури ("Сл. гласник РС", бр. 31/11 и 24/12 - одлука УС) адвокат има право на награду и накнаду трошкова за свој рад, у складу са тарифом, коју доноси Адвокатска комора Србије. Одредбом члана 2 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката прописано је да награда и накнада трошкова адвокату припадају за радње обављене по пуномоћју, решењу надлежног органа, усменом или писменом налогу странке.

Како се према разлозима одлуке трошкови привременог заступника у износу од 27.750,00 динара (12.000,00 динара за радње предузете до 8.7.2019.године и 15.750,00 за заступање на рочишту од 19.12.2019.године) односе на радње предузете од стране адвоката Миодрага Жугића -ранијег привременог заступника тужених којем је решењем АКБ од 30.9.2020.године престало право на бављење адвокатуром па је за преузиматеља адвокатске канцеларије именован адвокат Горан Ђурковић, наведени трошкови не припадају адвокату Горану Ђурковићу који радње на које се трошкови односе није предузео нити има доказа да је правни следбеник адвоката Миодрага Жугића.

Због тога адвокату Горану Ђурковићу припадају трошкови за радње које је он предузео у износу од 49.500,00 динара (на име заступања на два одржана рочишта у износу од по 15.750,00 динара (износ од по 10.500,00 динара увећан за 50% на име заступања две странке) и приступа на два неодржана рочишта у износу од по 9.000,00 динара (износ од по 6.000,00 динара увећан за 50% на име заступања две странке), па је тужилац обавезан да му наведене трошкове надокнади на основу одредбе члана 167 ЗПП.

На основу изнетог, применом члана 401 тачка 3 ЗПП, одлучено је као у ставу

другом изреке ове пресуде.

Пошто је тужилац успео са жалбом у незнатном делу, то му не припадају трошкови другостепеног поступка због чега је, на основу члана 165 став 1, у вези члана 153 ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Ирена Вуковић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић